

פְּרַשְׁת בְּרֵאשִׁית

שְׁמַעוּ שְׁמוֹעַ מִלְּתִי וְתִהְיֶה זֹאת תְּנַחֲמוֹתֵיכֶם: (איוב כ"א)

אחת כַּף, פֶּל שְׁכָן הַתְּבָה כְּלָה. לְכֹף נֹאמֵר, קְנוֹצוֹתַי תִּלְתְּלִים. לְפִיכֹף דָּוִד מִקְלָס וְאוֹמֵר, רְחֹבָה מִצְוֹתָךְ מְאֹד (תהלים קי"ט). וְאוֹמֵר, אֲרַכֶּה מֵאֲרָץ מִדְּבָר וְגו' (איוב י"א). וְהִיא הִיְתָה אוֹמְנַת לְכָל מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית, שְׁנֹאמֵר, וְאֶהְיֶה אֲצִלוֹ אֲמוֹן (משלי ח'). אֵל תִּקְרִי אֲמוֹן, אֲלֵא אוֹמֵן. וְכֵה נָטָה שָׁמַיִם וְיִסַּד אֲרָץ, שְׁנֹאמֵר, אִם לֹא בְרִיתִי יוֹמֵם וְלַיְלָה וְגו' (ירמיה ל"ג). וְכֵה חֲתַם יָם אוֹקִינֹס שְׁלֵא יֵצֵא וְיִשְׁטַף אֶת הָעוֹלָם, שְׁנֹאמֵר, הַאוֹתִי לֹא תִירָאוּ נְאֻם ה' אִם מִפְּנֵי לֹא תַחֲלִילוּ וְגו' (שם ה'). וְכֵה כִּבַּשׁ אֶת הַתְּהוֹם שְׁלֵא יֵצִיף אֶת הָעוֹלָם, שְׁנֹאמֵר, בְּחִקּוֹ חוּג עַל פְּנֵי תְהוֹם (משלי ח'). וְכֵה בְּרָא חֲמָה וְלִבְנָה, שְׁנֹאמֵר, כֵּה אָמַר ה' נִתַּן שְׁמִשׁ לְאוֹר יוֹמָם חֲקַת יָרַח וְכוֹכָבִים לְאוֹר לַיְלָה רָגַע הַיָּם וַיִּהְיֶה גְלוֹי ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ (ירמיה ל"א). הָא לְמַדְתָּ, שְׁהָעוֹלָם לֹא נִתְיַסַּד אֲלֵא עַל הַתּוֹרָה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתְנָה לְיִשְׂרָאֵל שְׁיִתְעַסְקוּ בָּהּ וּבְמִצְוֹתֶיהָ יוֹמָם וְלַיְלָה, שְׁנֹאמֵר, וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה (יהושע א'). וְאוֹמֵר, כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חֲפָצוֹ וְגו',

(א) **בְּרֵאשִׁית** בְּרָא אֱלֹהִים, זֶה שְׁאָמַר הַכְּתוּב, ה' בְּחֻכְמָה יִסַּד אֲרָץ (משלי ג'). וְכִשְׁבָּרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ נִתְיַעַץ בַּתּוֹרָה וּבְרָא אֶת הָעוֹלָם, שְׁנֹאמֵר, לִי עֲצֵה וְתוֹשִׁיָה אֲנִי בִּינָה לִי גְבוּרָה (שם ח'). וְהַתּוֹרָה בְּמָה הִיְתָה כְּתוּבָה? עַל גְּבִי אֵשׁ לִבְנָה בְּאֵשׁ שְׁחוּרָה, שְׁנֹאמֵר, קְנוֹצוֹתַי תִּלְתְּלִים שְׁחוּרוֹת כְּעוֹרֵב (שיר השירים ה'). מַהוּ קְנוֹצוֹתַי תִּלְתְּלִים? עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ תִּלִּי תִלִּים שֶׁל הַלְכוּת. כִּי־צַד? כְּתוּב בָּהּ, וְלֹא תַחֲלָלוּ אֶת שֵׁם קְדוֹשִׁי (ויקרא כ"ב), אִם אֶתָּה עוֹשֶׂה חַי"ת ה"א, אֶתָּה מִחְרִיב אֶת הָעוֹלָם. כֹּל הַנְּשָׁמָה תַּהֲלֵל יָהּ (תהלים ק"ג), אִם אֶתָּה עוֹשֶׂה ה"א חַי"ת, אֶתָּה מִחְרִיב אֶת הָעוֹלָם. וְכֵן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד (דְּבָרִים ו'), אִם אֶתָּה עוֹשֶׂה דְל"ת רַי"ש אֶתָּה מִחְרִיב אֶת הָעוֹלָם, שְׁנֹאמֵר, כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אֲחֵר (שְׁמוֹת ל"ד). כְּחֻשׁוֹ בָּהּ (ירמיה ה'), אִם אֶתָּה עוֹשֶׂה בֵי"ת כַּ"ף, תַּחְרִיב אֶת הָעוֹלָם. אֵינִי קְדוֹשׁ בָּהּ (שְׁמוֹת א' ב'), אִם אֶתָּה עוֹשֶׂה כַּ"ף בֵּי"ת, תַּחְרִיב אֶת הָעוֹלָם. וְאִם אוֹת